

ENQUESTA DE VIOLÈNCIES MASCLISTES DE CATALUNYA 2021. NOTA INFORMATIVA DELS PRINCIPALS RESULTATS

El Departament d'Interior, des del seu àmbit competencial, lluita activament i de manera integral contra les diferents formes de violències masclistes al nostre país, conjuntament amb tots els departaments de la Generalitat i altres administracions i agents socials, així com amb una societat cada cop més conscient contra aquest greu problema de les nostres societats, un problema que és estructural i multidimensional.

L'Enquesta de violències masclistes de Catalunya és l'operació estadística més rellevant de Catalunya sobre aquest tipus de violències. S'emmarca dintre del Pla Nacional Estadístic i es porta a terme cada 5 anys. L'objectiu principal es conèixer el nombre de dones que viuen a Catalunya que estan patint actualment algun tipus de violència masclista, així com si l'han patit en algun moment de la seva vida. L'enquesta, en definitiva, pretén donar una visió detallada i actual de les formes de violència masclista i diferents aspectes que s'hi relacionen.

Les enquestes de victimització, d'una banda, recullen la prevalença dels fets estudiats i d'aquesta manera complementen i enriqueixen les dades policials i ens mostren la seva magnitud, ja que partim d'una gran xifra oculta en aquest tipus de violència, i, d'altra banda, donen eines per al seu abordatge i per tenir una comprensió més gran del problema que ajudi a l'hora de fer polítiques públiques.

Així ens ho recorda el Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència i la violència domèstica, en un mandat del qual hi ha la necessitat de recollir dades i de fer estudis de prevalença i investigació com a base per a la formulació de polítiques públiques per lluitar contra aquest greu problema social de desigualtats i de drets i llibertats de les dones.

S'han portat a terme dues edicions prèvies d'aquesta enquesta (2010 i 2016), així com una edició especial el 2019 que es focalitzava l'estudi sobre les violències sexuals (https://interior.gencat.cat/web/.content/home/010_el_departament/publicacions/seguretat/estudis_i_enquestes/enquesta_de_violencia_masclista/Infografia_EV_SC_2019.pdf)

En aquesta tercera edició, s'han efectuat alguns canvis respecte de l'edició anterior. Principalment, s'han afegit cinc fets nous i s'ha modificat la redacció de tres. També s'han modificat les preguntes de percepció i algunes preguntes relacionades amb la denúncia i detalls sobre els fets patits. Aquests canvis pretenen seguir recollint més acuradament aquest tipus de violència, segons evoluciona la seva dimensió, tant jurídicament com psicològicament i socialment.

Presentem a continuació un breu resum dels principals resultats de l'anàlisi bàsic. El Departament posa a disposició un document resum i altres documents relacionats. Així mateix, com en altres estudis, es posaran a disposició en dades obertes els fitxers de microdades per a la seva difusió per a qui vulgui i, d'aquesta manera, es pugui generar coneixement per a tota la societat.

El Gabinet de Seguretat, amb assessorament de l'IFE i l'Ajuntament de Barcelona, és el responsable de la metodologia i el disseny del qüestionari, així com de la seva anàlisi. El treball de camp l'ha fet Gesop i la supervisió, depuració i elaboració de les bases de dades, l'IERMB.

Volem fer un agraïment immens a totes les dones que han tingut l'amabilitat de contestar a l'enquesta, sobretot aquelles supervivents que han transmès la seva experiència per tal que des de les institucions, i des de la societat en general, es puguin tenir dades que ajudin a la lluita per erradicar aquestes violències.

Fitxa tècnica:

L'estudi pregunta per un ampli ventall de violències masclistes, que recullen un espectre de tipologies diferents de fets, com ara comentaris i gestos sexuals, exhibicionismes, violències sexuals digitals, tocaments amb i sense violència, relacions sexuals sota coaccions o intimidacions psicològiques, assetjaments sexuals a la feina, agressions amb violència o intimidació, violacions i intents de violació (amb o sense violència). Aquestes tipologies no corresponen ni als àmbits ni a les formes de la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

A les dones se'ls preguntava per aquelles violències patides tant durant l'any 2021 com les patides des que tenien 15 anys, recollint d'aquesta manera no només les agressions actuals, sinó les violències que havien patit al llarg de la seva vida adulta. L'enquesta també té un bloc que recull les violències patides per les dones en la seva infància (fets patits abans de tenir 15 anys). Així mateix, es recull la freqüència de les agressions, els tipus o perfils dels agressors, les denúncies presentades i les conseqüències que aquests fets havien tingut sobre les dones i sobre els seus fills i filles, entre d'altres.

L'enquesta recull els fets de violències masclistes patits per les dones, per part de qualsevol home: tant aquells que no han estat mai parella, com aquells amb els que han tingut una relació de parella, ja siguin parelles actuals o exparelles.

L'enquesta ha seguit totes les directrius de les Nacions Unides sobre estudis estadístics sobre violències contra les dones. Les entrevistes les han fet per telèfon un grup d'enquestadores que ha rebut formació prèvia tant sobre violències masclistes com en la metodologia de l'enquesta per un equip de professionals que inclou suport psicològic tant personal com professional durant tot el temps del treball de camp.

Fitxa tècnica:

Àmbit: Catalunya

Univers: dones i homes de 16 anys i més residents a Catalunya

Grandària de la mostra: 9.594 dones

Tipus de mostra: estratificada, no proporcional, per estrats territorials i edats

Tipus d'entrevista: enquesta telefònica (CATI)

Error mostral: error del +/- 1,01, amb un nivell de confiança del 95,5% i màxima indeterminació ($p=q=0,5$)

Treball de camp: novembre-desembre de 2021

PRINCIPALS RESULTATS

Violències globals

Fa referència a les dones que han estat víctimes de, com a mínim, un fet de tots els que es pregunten a l'enquesta.

Víctima tota la vida (inclou la infància i l'adolescència): un 79,3% de les dones que resideixen a Catalunya han patit com a mínim un fet dels preguntats a l'enquesta, al llarg de la tota la seva vida, és a dir, 8 de cada 10. Això representa un total de 2.653.070 dones.

Víctima des dels 15 anys: un 77,4% de les dones de Catalunya.

Víctimes durant el 2021: un 26,2% de dones van patir, com a mínim un fet durant el 2021. Representen 1 de cada 4 dones (877.428 dones).

Per tipologia de violència, la que pateixen un percentatge més gran de dones és la sexual, si es comptabilitzen el fet de "rebre comentaris i/o gestos sexuals". Si excloem aquest fet, són les violències psicològiques rebudes dins l'àmbit de la parella (exparelles i parelles) les que han patit un percentatge major de dones.

En l'edició 2021 veiem un augment de les violències digitals, principalment assetjaments, sobretot per part d'homes que no són ni han estat mai parelles, però en grau menor també per part d'exparelles.

En els fets de violències sexuals, els comentaris i/o gestos sexuals és el fet que reben les dones amb més freqüència, seguit dels tocaments sense violència o intimidació. Les violacions i intents de violació es detecten principalment en l'àmbit de la parella i, especialment en l'exparella, on hi ha un 0,9% de dones que l'han forçat a tenir una relació sexual i un 0,8% que l'han intentat forçar, durant el 2021. Les xifres des dels 15 anys són d'un 13,6 en violacions i un 12,8% en intents, per part d'homes que ara són exparella. Cal recordar que no estem

utilitzant el marc penal per definir les categories de violències masclistes que reben les dones.

Les dones joves (de 16 a 29 anys) són les que han experimentat en major grau aquestes violències masclistes: un 82,7% de les joves han patit, almenys, un fet (excloent-hi comentaris i/o gestos sexuals) al llarg de la seva vida (des de la infància), davant un 49,3% de les dones majors de 65 anys.

En aquest sentit, des dels 15 anys, un 50% de les noies de 16 a 29 anys han patit violència psicològica, un 54% sexual (sense comentaris), un 62,4% digital i un 10% física.

Violències masclistes fora de la parella

Són aquelles violències exercides per un home, conegut o desconegut, amb qui la dona no té ni ha tingut mai una relació de parella.

Prevalences

Del total de dones de 16 anys o més residents a Catalunya, des dels 15 anys el 67,9% han rebut algun fet de violència masclista per part d'un home amb que no tenen, ni han tingut, cap relació de parella (un 47,8% si excloem els comentaris i/o gestos de caràcter sexual). Un 16,9% (11,6% sense comentaris i/o gestos sexuals) durant el 2021.

Els fets més freqüents són els comentaris i/o gestos sexuals i els assetjaments i missatges sexuals a través de mitjans digitals (des dels 15 anys, un 59,5% i un 21%, respectivament).

Des dels 15 anys s'han detectat un 4,6% de dones que han patit un intent de violació i un 1,6%, una violació.

Agressors

En les violacions, des dels 15 anys només un 37,4% eren homes desconeguts o que just acabaven de conèixer; la resta, un 62,6% l'agressor era un home conegut per la dona. En els intents de violació, un 48,8% eren homes coneguts.

Freqüència

Tot i que la majoria de dones ens diuen que l'agressió que consideren més greu era un fet puntual, un 20% ens comunica que formaven part d'un conjunt d'agressions per part d'aquest home i, d'aquestes, la meitat ens diu que les agressions van durar més d'un any.

Violències masclistes en les parelles i les exparelles

Parelles: inclou aquells homes amb qui manté una relació de parella (convivint o sense) en el moment de fer l'enquesta. La victimització es comptabilitza sobre el total de dones que tenen una parella en el moment de fer l'enquesta.

Exparelles: inclou els homes amb qui ha tingut una relació de parella, però que en el moment de fer l'enquesta ja no la tenen. Els fets patits han pogut passar en el moment que eren parella o quan ja eren exparella. La victimització es comptabilitza sobre el total de dones que han tingut parella algun cop a la seva vida.

Dades globals

Una de cada 2 dones que resideixen a Catalunya han estat víctimes de com a mínim un fet de violència per part d'una parella o d'una exparella des dels 15 anys (concretament un 52,2%), és a dir, violència dins l'àmbit de la parella. El 2021 van ser un total del 14,7%.

Per part de parelles actuals, un 14,5% de les dones que tenen parella ha patit algun fet (és a dir, ha estat víctima) en tot el temps de la relació amb aquesta parella, i gairebé un 8% ha patit l'agressió durant el 2021.

Per part d'exparelles, un 61% de dones ha estat víctima des dels 15 anys i un 10,4% durant el 2021.

De les dones que han patit violència en l'àmbit de la parella, un 36,8% han manifestat que ha sentit por alguna vegada de l'exparella i un 12,2% el tenen de la seva parella actual.

Tipologies

La violència psicològica és la que pateixen un major nombre de dones des que tenien 15 anys per part d'alguna exparella (quan eren parella o ja exparella): un 58,4% del total de dones ha patit algun fet, com ara un 42,6% han manifestat que en algun moment l'ha ridiculitzat, humiliat, fet sentir inferior o poc valorada (gairebé un 11% per les seves parelles actuals), gairebé a un 35% l'ha controlat o ha volgut saber on era, amb qui i què feia en tot moment, o gairebé un 36% li ha deixat de parlar, l'ha ignorat o l'ha tractat amb indiferència durant dies, i gairebé a un 27% l'ha espantat a propòsit mirant-la d'una forma determinada, cridant-li, trencant coses o colpejant objectes.

També, d'acord amb les dades des dels 15 anys, pel que fa a les violències sexuals exercides per algun home amb qui havien tingut una relació de parella (exparelles en el moment de l'enquesta), un 13,6% han estat obligades a tenir relacions sexuals quan no volien.

Igualment, un 18,4% de dones manifesten haver patit alguna agressió física per part d'un home amb qui havien tingut una relació de parella (exparelles en el

moment de l'enquesta) des dels 15 anys. Aquest tipus de violència masclista, durant l'any 2021, suposa un 0,8%.

Freqüències

Gairebé la meitat de les dones que han rebut alguna agressió masclista per part de l'exparella durant el 2021 han dit que aquesta formava part d'una sèrie d'agressions, per tant no parlem d'episodis aïllats sinó continuats, i el 58% d'aquestes agressions continuades havien durat un any o més.

En el cas de les parelles, de les dones víctimes el 2021, el 15% ens diuen que aquestes agressions s'han donat en un període de més d'un any.

Conseqüències

De les dones que han patit alguna agressió durant el 2021, un 40% ens diu que a conseqüència d'aquesta situació ha hagut de canviar de relacions personals o d'amistat, un 38% que la seva situació econòmica ha empitjorat, un 17,7% que ha hagut de canviar de lloc de residència i cap a un 13% que ha hagut de canviar de feina, el mateix percentatge que les que han estat de baixa.

Les dones que han patit agressions per part de la parella actual comenten que han tingut depressió (47,7%), ansietat (31,2%), han deixat de fer coses o feines per tal que la situació millorés (10,3%) o han sentit que no tenien ganes de viure (15,4%) gairebé sempre o moltes vegades.

Infants i adolescents afectats per la violència masclista a la parella

Sobre les conseqüències en els infants i adolescents que han patit violència masclista (viven en llars on s'estava produint violència masclista), un 25% van presentar problemes d'aprenentatge, problemes a l'escola o falta de concentració, un 24% van tenir símptomes de depressió, ansietat o canvis d'humor, un 22% ràbia o agressivitat, un 16% trastorns del son i un 11% aïllament o falta de relacions amb altres nens i nenes.

I, de tots aquests menors que patien violència masclista, un 15% també van ser agredits directament, físicament, sexualment o psicològicament.

Violències patides per les dones fins que tenien 15 anys

Sobre les violències masclistes patides per les dones fins als 15 anys, hi ha un 33,6% de dones que han estat víctimes de com a mínim un fet, un 16,8% si excloem els fets de comentaris o gestos sexuals. D'aquestes, el 40% han rebut aquestes agressions fins als 10 anys (el 60% entre els 11 i els 15 anys), i trobem que un 25% dels agressors eren menors de 15 anys (un 75% majors de 15 anys).

Assetjaments sexuals a la feina

Un 15,3% de les dones han estat víctimes d'alguna agressió sexual per homes de l'entorn laboral i un 2,7% l'han patit durant el 2021.

El cap o superior a la feina és l'agressor més freqüent, amb més del 50% dels fets per les dones patits al llarg de la seva vida laboral reportats.

Les dones que es troben en situacions de major vulnerabilitat estan més victimitzades: així les dones sense contracte estan molt més victimitzades (7,3%) que les que tenen un contracte indefinit (2,3%).

Denúncia

Durant el 2021, de les dones que han considerat que violència que han patit és un fet delictiu, només han interposat denúncia un 18,4%.

Si bé aquesta xifra de denúncia és més baixa que la recollida durant el 2016, i donat que les xifres d'enquesta durant un any són baixes, si mirem les denúncies interposades des dels 15 anys, sí que observem una tendència incrementalista (del 13 al 17%).

Les dones que han interposat denúncia manifesten una grau de satisfacció molt gran amb el servei rebut per part dels Mossos d'Esquadra, sobretot en el moment d'interposar la denúncia, on la mitjana es situa en un 7,1 en una escala de 0 a 10, on 0 és gens satisfeta i 10 totalment satisfeta), amb gairebé un 71% de dones que valoren l'atenció entre 7 i 10 punts.